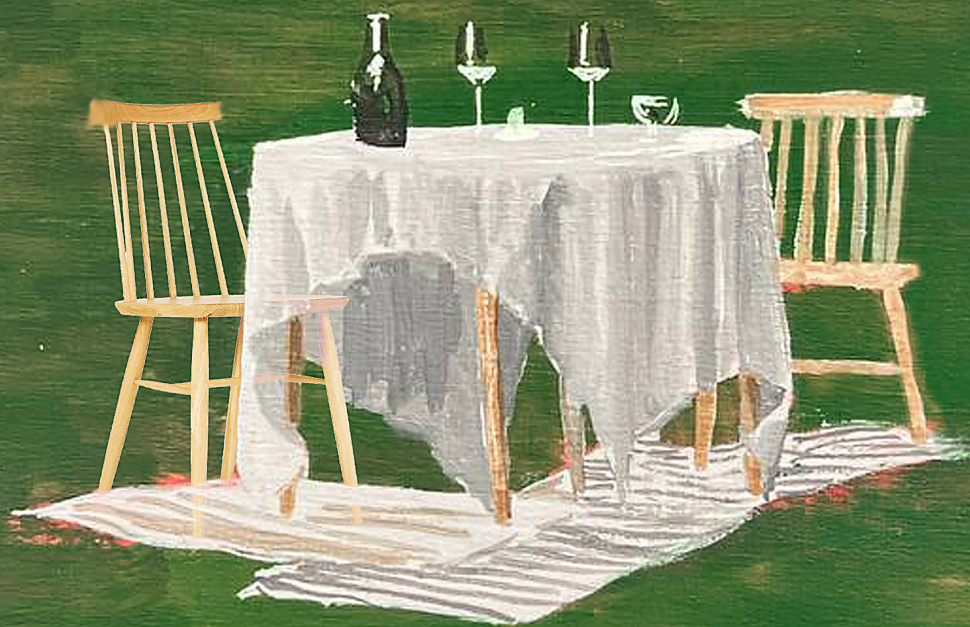

Fuksi-

SYNKOOPPI

—
Op. 153

SISÄLLYS

3	Pääkirjoitus Sasha Mäkilä
4	Kysymme tekoälyltä: 10 vinkkiä musiikkitieteen fuksille Petteri Peltola
7	Siis kannattaaks vaihtoon oikeesti lähtee? Elle Palmu
10	HYMS on avoin kaikille Eero Tarasti
12	AP:n lyhyt historia Eero Huvio ja Matti Kurhila
14	Ylioppilaskunnan Soittajat: musiikkia, ystävyyttä ja yhteistä matkaa Isa Kortekangas
16	Arnold Schönberg: Aforismeja Markus Lång
19	Synkooppi ry: Puheenjohtajan tervehdys Saila Vesisenaho
20	TOPELIA Mikko Ojanen
24	Vironkadun kummitus
27	Arviot

Synkooppi on Helsingin yliopiston musiikkitieteen
ainejärjestön julkaisema neljä kertaa vuodessa
ilmestyvä musiikkialan yleislehti. Vuodesta 1978
asti ilmestynyt lehti pureutuu kulloinkin puhuttaviin
ajankohtaisiin musiikkialan ilmiöihin perinteitään
unohtamatta.

JULKAISIJA
Helsingin yliopiston musiikkitieteen
ainejärjestö Synkooppi ry

PÄÄTOIMITTAJA
Sasha Mäkilä

TOIMITUSSIHTEERI
Taavetti Huhtala

TAITTO
Ellen Heikkilä

TOIMITTAJAT 3/2024
Petteri Peltola, Elle Palmu, Eero Tarasti, Eero Huvio,
Matti Kurhila, Isa Kortekangas, Markus Lång, Saila
Vesisenaho, Mikko Ojanen, Amelia Vaaranmaa

KANSI
Ellen Heikkilä

OIKOLUKU
Maija Moilanen

TOIMITUKSEN POSTIOSOITE
Synkooppi-lehti, PL 59,
00014 Helsingin yliopisto

TILAUKSET
synkooppilehti@helsinki.fi

Vuosittilais 20 €
Irtonumero 8 €

ILMOITUSMYYNTIMYYNTI
Toimituskunta

PAINOS
120 kpl

PAINOPIIKKA
Grano 2024

ISSN 0356-9691

PÄÄKIRJOITUS

Ede, bibe, lude!¹

Sasha Mäkilä

Tervetuloa Helsingin yliopistoon, tuore filosofian ylioppilas!² Toivottavasti olet kantanut ylioppilaslakkiasi pystypäin läpi kesän – onhan sinut hyväksytty opiskelemaan taiteiden tutkimusta Suomen suurimmassa ja kauneimmassa yliopistossa.

Tähän numeroon on toimitus avustajineen koonnut kosolti fukseille³ tarpeellista tietoa opintojen aloittamisesta taiteiden tutkimuksessa ja erityisesti musiikkitieteessä. Terveisensä teille on kirjoittanut myös Synkooppi ry:n puheenjohtaja fil. yo **Saila Vesisenaho**. Opettajakunnan tervehdyksen tuo FT, yliopistonlehtori **Mikko Ojanen**.

Jos olet muuttanut opintojen perässä Helsinkiin muualta, älä jää yksin! Junantuoman opiskelijan kannattaa esimerkiksi liittyä osakuntaan, toimia omassa ainejärjestössään, hyödyntää yliopistoliikuntaa, harrastaa kuorolaulantaa ja orkesterisoittoa tai liittyä muihin yliopistolla toimiviin seuroihin, kuten vaikkapa HYMSiin.

Matkailu avartaa aina, ja siksi opiskelijavaihtoon lähteminen opintojen alkuvaiheessa on ehdottoman suositeltava suunnitelma. Vaihtomahdollisuuksia kannattaa ryhtyä pohtimaan jo ensimmäisenä opiskeluvuotena, kuten Pariisin-kirjeenvaihtajamme **Elle Palmu** kertoo artikkelissaan. Lyhyemmille ekskursioille toki pääsee myös Synkooppi ry:n vanavedessä.

Lukeminen ja kirjoittaminen tulevat täytämään arkesi yliopisto-opiskelijana, ja siksi luovaan kirjoittamiseen kannattaa totutella opintojen alusta lähtien. *Synkooppi*-lehti on aloittavalle musiikista kirjoittajalle mitä parhain areena kirjoittajansiipien kokeilemiseen. Lehden avustajana sinulle avautuvat myös ovet useimpiin musiikkitapahtumiin

ilmaiseksi – mikäli kirjoitat kokemuksestasi arvion *Synkooppiin*.

Opiskelu ei saa olla pelkkää tuskaista puurtamista, ja siksi kannattaa jättää lukujärjestykseensä aikaa myös opiskelijarientoihin – siis syö, juo ja leiki, sinä vallaton taiteiden tutkimuksen fuksi!

Taitulainen tai alumni – *Synkooppi*-lehti tarvitsee apuasi! *Synkooppi* on sen perustamisesta lähtien toimitettu vapaaehtoisvoimin, mutta lehden painatus ja postitus eivät ole ilmaista puuhaa. Suurin osa lehden kuluista katetaankin tilausmaksuilla. Inflaatio on nostanut kustannuksia, mutta haluamme jatkossakin pitää lehden hinnan opiskelijaystävällisenä – tarvitsemme siis lisää tilaajia! Jos et vielä ole tilaajien joukossa, tilausohjeet löytyvät lehden lopusta. Voit myös vinkata vanhemmillesi, rikkaalle enollesi tai kummitättillesi, että paras lahja taiteen tutkimuksen opiskelijalle on *Synkoopin* kestotilaus! Innokkaimmat tekevät tietenkin lehden tilausehdotuksen myös kotikuntansa kirjastoon. Suuri kiitos, jos olet jo *Synkoopin* tilaaja – sinä olet tilauksellasi mahdollistanut tämänkin numeron.

Vitteet

1. Lat. "Syö, juo, leiki!"
2. Filosofian ylioppilaisiksi nimitetään kaikkia alkuperäisen Filosofisen tiedekunnan opiskelijoita ennen kuin he ovat suorittaneet kandidaatin tai maisterin tutkintonsa. Tiedekunta on sittemmin jakautunut humanistiseen, matemaattis-luonnontieteelliseen, bio- ja ympäristötieteelliseen, kasvatustieteelliseen ja farmasian tiedekuntaan.
3. Saks. Fuchs = kettu.

Kysyimme tekoälyltä:

10 vinkkiä musiikkitieteen fuksille

ChatGPT¹ ja Synkooppi ry:n opintovastaava Petteri Peltola

1. Tutustu kurssitarjontaan ja opinto-oppaaseen

Helsingin yliopiston kurssitarjonta on laaja ja monipuolinen. Käy läpi opinto-opas ja tutustu erityisesti musiikkitieteen kursseihin. Hyvä suunnittelu auttaa sinua pysymään aikataulussa ja valitsemaan kursseja, jotka tulevat omia kiinnostuksen kohteitasi.

Opintovastaavan kommentti:

Helpoin tapa tutustua kurssitarjontaan on mielestäni studies.helsinki.fi/kurssit -sivustolla, jossa tuloksia voi esimerkiksi rajata koulutusohjelman, suoritustavan tai ajankohdan mukaan. Musiikkitieteen henkilökunta järjestää myös ajoittain infotilaisuuksia, joissa käydään tarkemmin läpi lukuvuoden opetusta.

2. Osallistu orientaatioviikkoon

Orientaatioviikolla saat paljon tärkeää tietoa opiskelusta ja yliopiston käytännöistä. Se on myös loistava tilaisuus tutustua muihin opiskelijoihin ja henkilökuntaan. Osallistuminen auttaa sinua pääsemään sujuvasti alkuun opinnoissasi.

Opintovastaavan kommentti:

Aktiivinen läsnäolo orientaatioviikolla on erittäin hyödyllistä, sillä sen jälkeen opiskelijoiden tavallaan odotetaan osaavan yliopiston käytännöt. Ei kuitenkaan tarvitse huolestua, jos kaikkea tietoa ei ehdi sisäistämään orientaatioviikolla, sillä opetushenkilökunta on usein ymmärtäväistä ja armollista, ja apua voi aina kysyä, jos joku asia on jäänyt epäselväksi.

3. Verkostoituminen

Yliopistossa verkostoituminen on tärkeää. Osallistu ainejärjestöjen ja opiskelijayhdistysten tapahtumiin, kuten musiikkitieteen ainejärjestö Synkooppi ry:n tilaisuuksiin. Näin voit luoda uusia ystävyyssuhteita ja löytää opiskelukavereita.

Opintovastaavan kommentti:

Matalan kynnyksen verkostoituminen onnistuu esimerkiksi kysymällä kurssitovereita lounaalle tai käymällä Taitun ainejärjestöjen tai tiedekuntajärjestö Humanisticumin tapahtumissa. Fuksisyksyn jälkeen kuitenkin helpoin tapa verkostoitua on lähteä mukaan järjestötoimintaan! Esimerkiksi Synkoopin uusi hallitus ja virkailijat valitaan perinteisesti marraskuussa, ja kaikille kiinnostuneille pyritään löytämään mielekäs pesti.

4. Hyödynnä kirjastoa ja tietokantoja

Helsingin yliopiston kirjasto tarjoaa pääsyn laajaan valikoimaan kirjoja, artikkeleita ja musiikkitieteen erikoiskirjallisuutta. Opi käyttämään kirjaston tietokantoja, kuten JSTOR ja RILM, sillä ne ovat korvaamattomia apuvälineitä tutkimuksessa.

Opintovastaavan kommentti:

Opintojen alussa kannattaa ottaa haltuun Helsingin yliopiston kirjaston hakupalvelu osoitteessa helka.helsinki.fi, sillä pääsee jo pitkälle. Opintojen edetessä voi tarpeen mukaan syventyä tarkemmin muihin kirjastoihin ja tietokantoihin.

5. Osallistu seminaareihin ja luentoihin aktiivisesti

Läsnäolo luennoilla ja seminaareissa on tärkeää. Aktiivinen osallistuminen ja keskustelu auttavat sinua syventämään ymmärrystäsi aiheista ja luomaan suhteita opettajiin ja opiskelutovereihin.

Opintovastaavan kommentti:

Luennoilla käyminen tuo hyvää rutiinia arkeen, ja se myös helpottaa kurssitöiden tekemistä huomattavasti. Kannattaa kuitenkin myös tarkkailla omaa jaksamista. Varsinkin ensimmäisenä opiskeluvuonna saattaa helpposti ottaa liian monta kurssia samaan periodiin.

6. Kysy rohkeasti

Älä pelkää kysyä apua tai neuvoja. Opettajat ja muut opiskelijat ovat täällä tukemassa sinua. Jos jokin asia jää epäselväksi, ota yhteyttä kurssin opettajaan tai kysy neuvoa opiskelijatuutoreilta.

Opintovastaavan kommentti:

Lisäksi apua voi kysyä myös esimerkiksi ainejärjestöjen opintovastaavilta tai Metsätalon opiskelijapalveluista. Musiikkitieteen opiskelijoiden kannattaa myös tutustua myös Musiikkitiede-info-Moodle-alustaan, jolta löytyy paljon tietoa ja vastauksia usein kysyttyihin kysymyksiin.

7. Opettele ajanhallintaa

Yliopisto-opiskelu vaatii hyvää ajanhallintaa. Laadi itsellesi lukujärjestys ja pidä kiinni deadlineista. Hyvä ajanhallinta auttaa sinua pysymään stressittömänä ja suorittamaan kurssisi ajallaan.

Opintovastaavan kommentti:

Kannattaa myös opintojen alussa totutella tekemään hommia oma-aloitteisesti, vaikka työ määrä voisi tuntua vähäiseltä. Hyviä paikkoja opiskeluun ovat esimerkiksi Tiedekulma

ja Kaisa-talo. Ajanhallintaan kannattaa myös hyödyntää digitaalista tai fyysistä kalenteria, esimerkiksi HYYn jäsenilleen tarjoamaa ylioppilaskalenteria, sillä välillä erilaisia deadlinoja ja tapahtumia saattaa tulla niin paljon, ettei niistä meinaa pysyä kärryillä ilman.

8. Hanki tarvittavat työvälineet

Varmista, että sinulla on tarvittavat työvälineet, kuten luotettava tietokone, muistivihko ja muut opiskelutarvikkeet. Lisäksi musiikkitieteen opinnoissa voi olla hyötyä hyvästä äänentoistolaitteistosta ja musiikin kuunteleluohjelmista.

Opintovastaavan kommentti:

Muistiinpanovälineet ovat tietysti olennaisia yliopistossa. Musiikkitieteilijöiden on myös mahdollista hyödyntää Helsingin yliopiston musiikkitieteen musiikintutkimuslaboratoriota opintoihin liittyvissä asioissa.

9. Osallistu musiikkitapahtumiin

Musiikkitiede on elämyksellistä, ja Helsingin kulttuuritarjonta on laaja. Osallistu konsertteihin, festivaaleille ja muihin musiikkitapahtumiin. Ne voivat tarjota inspiraatiota ja syventää ymmärrystäsi musiikista käytännön tasolla.

Opintovastaavan kommentti:

Musiikkitieteen ja *Synkoopin* sähköpostilistaaja seuraamalla voit saada vinkkejä erilaisista musiikkitapahtumista. *Synkooppi*-lehti voi myös hankkia ilmaislippuja jutun kirjoittamista vastaan. Voit myös suorittaa luentopassiopintojakson osallistumalla esimerkiksi seminaareihin ja vierailuluennoilta.

10. Pidä huolta itsestäsi

Muista, että hyvinvointi on tärkeä osa opiskelua. Pidä huolta itsestäsi, syö terveellisesti, nuku riittävästi ja harrasta liikuntaa. Hyvä fyysinen ja henkinen terveys auttaa sinua jaksamaan paremmin opinnoissasi.

Opintovastaavan kommentti:

Tämä on erityisen tärkeää! On ymmärrettävää, että joskus jaksaminen on koetuksella, ja silloin on suotavaa levätä ja suorittaa opintoja itselleen sopivaan tahtiin. Jos oma hyvinvointi mietityttää, tarjoaa esimerkiksi YTHS monipuolisia opiskeluterveydenhuoltopalveluita.

Loppusanat

Opiskelu Helsingin yliopistossa tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden syventyä musiikin maailmaan ja tulla osaksi akateemista yhteisöä. Nämä kymmenen vinkkiä auttavat sinua pääsemään alkuun ja nauttimaan opiskeluajastasi täysillä. Tervetuloa mukaan ja menestystä opinnoissasi!

Opintovastaavan kommentti:

Tervetuloa Taitulle! Muhun saa aina olla yhteydessä, jos jokin asia opintoihin liittyen mietityttää – jos en osaa vastata, pystyn todennäköisesti kertomaan, kuka osaa. Toivotavasti nähdään tapahtumissa!

Tämän jutun kirjoittamisessa on käytetty apuna tekoälysovellus ChatGPT:tä.

Viitteet

1. Suuria kielimalleja saa lähtökohtaisesti käyttää opetuksessa ja kirjoittamisen tukena. Viime kädessä käytöstä päättää opintojakson vastuuopettaja. Opettaja voi kieltää suurten kielimallien käytön (myös itsenäisessä työssä), jos on riski siihen, että mallien käyttö häiritsee osaamistavoitteiden saavuttamista. Jos käytät suurta kielimallia jollain sellaisella kurssilla, sen osalla tai kuulustelussa, jossa tekoälyn hyödyntäminen on etukäteen kielletty, toimintasi katsotaan vilpiksi ja käsitellään samoin periaattein kuin muut vilppitapaukset. Samaa koskee tilanteita, joissa et raportoi käyttäneesi kielimallia. (Ote Helsingin yliopiston tekoälyä koskevista linjauksista.)

Siis kannattaaks vaihtoon oikeesti lähtee?

Elle Palmu

Salut !

Historialliset Pariisin olympialaiset ovat päättäneet, ja niin on kevätlukukauden vaihtomatkanikin. Tiivistetysti sanottuna matka on ollut vaiherikas, antoisa ja ikimuistoinen. Lyhyt vastaus otsikon kysymykseen onkin siis, että ehdottomasti!

On kuitenkin selvää, että vaihtoon lähtemiseen liittyy myös paljon käytännön järjestelyjä ja tunteiden vuoristorataa, joten tässä on muutama vinkki ja joitakin ajatuksia vaihtoon lähtemisen hyödyistä ja haitoista puolen vuoden kokemuksen syvähköllä rintaäänellä.

Ensimmäisenä sanoisin, että minun kohdallani haasteellisin osa koko prosessissa oli se, että vaihtoon pääsemisen odottaminen tuntui niin pitkältä. Nimittäin vaikka halusin lähteä vaihtoon kevätlukukaudeksi 2024, vaihtohakemus piti tehdä jo helmikuussa 2023. Sitten elin jännityksessä noin kuukauden ajan, kunnes sain tietää maaliskuussa, että hakemukseni on hyväksytty. Toukokuun lopussa sain valmiiksi kandidaatintutkielmani, ja kesäloman jälkeen edessäni oli vielä kokonainen syyslukukausi, ennen kuin löysin asunnon Pariisista joulukuun puolessavälissä ja hyppäsin lentokoneeseen joulukuun lopussa. Ottaen vielä huomioon sen, että tiesin oikeastaan jo kesällä 2022 haluavani vaihtoon nimenomaan Pariisiin, elin odotuksessa lopulta noin puolitoista vuotta!

Kaikilla prosessi ei tietysti ole näin pitkä ja harras. Joskus vaihtoon voi päästä paljon

lyhyemmälläkin varoitusaajalla, erityisesti jos aloittaa vaihdon syyslukukauden alussa. Joka tapauksessa vaihtoon hakiessa pitää varautua siihen, että vastassa on jonkin verran byrokratiaa ja deadlineja. Omalla kohdallani hakeminen sujui kuitenkin mukavasti, koska Erasmus-vaihto-ohjelman prosessi on aika selkeä ja Helsingin yliopiston vaihtopalvelu järjesti hyviä infotilaisuuksia aiheeseen liittyen ja auttoi joka vaiheessa. Hakeminen tapahtui Mobility Online -portaalissa, joka on käyttökokemuksen osalta hieman kökkö, mutta toimiva kuitenkin. Uskoisin, että prosessi on yhtä helppo myös hakiessa pohjoismaisiin kohteisiin Nordplus-ohjelman kautta, mutta jos haluaa lähteä EU:n ulkopuolelle tai varsinkin kohteisiin, joihin ei ole yliopistojenvälistä sopimusta, on hyvä varautua tekemään enemmän töitä käytännön asioiden selvittämiseksi.

Toivoa ei tietenkään kannata menettää, vaikka hakuprosessi tuntuisikin isolta projektilta hoidettavaksi muun elämän ja kurssien suorittamisen rinnalla. Olen tyytyväinen, että onnistuin tekemään kaiken ajallaan ja että minut hyväksyttiin vaihto-ohjelmaan, vaikka valitsemani vaihtokohde ei ollut välttämättä se loogisin. Hain nimittäin opiskelemaan valinnaisena opintokokonaisuutena taidehistoriaa Paris 1 Panthéon-Sorbonne -kampukselle, vaikka varsinainen opintosuuntani on musiikkitiede.

Olisi toki ollut mukavaa opiskella musiikkitiedettä Pariisissa, mutta syy taidehistorian valintaan oli se, että halusin käydä luennoilla aivan Pariisin ydinkeskustassa Seinen vasemmalla rannalla ja taidehistorian kandidaatin kolmannen vuoden luennot pidettiin juuri ideaalissa sijainnissa, aivan Luxembourgin puiston vieressä. Kannattaakin hieman katsoa hakuvaiheessa, millaisilta eri kohteiden kampukset näyttävät ja missä ne sijaitsevat, ja valita sellainen, mikä tuntuu itselle kivalta kompromissilta kaikkien kriteereiden osalta. Ja sitten tietysti kannattaa kirjoittaa palava motivaatiokirje vaihtohakemuksen yhtey-

teen ja kirjoittaa auki kaikki syyt, miksi haluaisit juuri siihen kohteeseen. Motivaatiokirjeen kirjoittaminen on oiva mahdollisuus käyttää humanistin kirjoitustaitoja ja laajaa sanavarastoa hyödyksi, ja siten maksimoida mahdollisuus tulla valituksi ohjelmaan.

Sitten jos/kun saat hyväksymiskirjeen, on tietysti aika juhlia ja alkaa orientoitua toden teolla vaihtokohteen kulttuuriin ja kieleen. Itselläni oli se etu, että olen opiskellut ranskaa jo päiväkotii-ikäisestä lähtien, mutta koin silti todella hyödylliseksi sen, että aloin lukea hieman enemmän ranskankielisiä uutisia ja katsoa kaikenlaisia videoita ja haastatteluja minua kiinnostavista aiheista ja ihmisistä ranskaksi.

Jos olet epävarma kielitaitojesi riittämisestä vaihdossa, kannattaa ensinnäkin ottaa Kielikeskuksesta jokin sopiva kurssi ennen vaihtoon lähtöä ja toiseksi selvittää, tarjoaako kohdeyliopisto nimenomaan vaihto-opiskelijoille suunnattuja kursseja englanniksi. Sellaiset kurssit saattavat olla tasoltaan hieman helpompia kuin esimerkiksi ne kurssit, jotka suoritin täällä ranskalaisten opiskelijoiden seassa yhdessä maailman johtavista taidehistorian ja arkeologian laitoksista.

Kurssien anti on tietysti olennainen osa vaihtokokemusta, mutta koin, että vaihdon aikana tapahtuva kulttuurinen vaihto ja elämäkokemuksen kartuttaminen on kuitenkin tärkein osa kokemusta. Olen saanut oppia täällä niin paljon Ranskan ja Suomen kulttuurien eroista ja yhtäläisyyksistä, ja ennen kaikkea omasta itsestäni. Olen saanut myös uusia ystäviä, ja matka on auttanut minua avartumaan entistä enemmän kaikilla elämänalueilla.

Pariisi on ollut vaihtokohteena aivan yhtä ihana, ellei ihanampi, kuin osasin kuvitella. Olen nauttinut esimerkiksi siitä, että suurin osa Pariisin museoista on ilmaisia alle 26-vuotiaille ja monet nimenomaan taidehistorian opiskelijoille. Täältä löytyy Sorbonnen omien kirjastojen lisäksi pilvin pimein

mutakin kauniita ikivanhoja kirjastoja, kuten Bibliothèque Nationale de France, Bibliothèque Sainte-Geneviève ja Bibliothèque Mazarine. Laadukasta tarjontaa riittää kaikilla saroilla konserteista, näyttelyistä, leipomoista, ravintoloista, vaatteista ja kengistä kauniisiin katuihin ja puistoihin. Tuntuu, että jokaisessa kadunkulmassa on historian havinaa ja joka toisessa talossa on plakaatti, joka kertoo, että kuka kuuluisa henkilö on asunut siinä ja minä vuosina. Itse asun tällä hetkellä esimerkiksi **Gertrude Steinin** ja **August Strindbergin** vanhoilla kulmilla.

Oikeastaan ainoa vaara vaihtomatkalle lähtiessä on se, että jos se onnistuu näin hyvin kuin minulla, voi olla vaikea enää haluta palata takaisin Suomeen. Vaikka vaihtomatkan onkin jo virallisesti ohi, matkani Pariisissa jatkuu, ja palaan Suomeen myöhemmin, kuin oli alun perin tarkoitus.

Vaikka olin alusta asti hyvin päättäväinen Pariisiin muuton suhteen, ja vaikka Ranskan kieli ja kulttuuri olivat minulle jo ennestään tuttuja, se ei tarkoita sitä, ettei vaihtoon lähteminen olisi vaatinut rohkeutta. Olen kyllä matkustanut aika paljon elämässäni, mutta tämä oli ensimmäinen kerta, kun muutin ulkomaille – ja se tuntui suurelta seikkailulta ja hypyltä tuntemattomaan. Mutta eipä aikaaakaan, kun asiat järjestyivät, arki alkoi muotoutua ja yhtäkkiä Pariisi tuntuikin jo uudelta kotikaupungiltani.

En voi muuta kuin suositella tällaisten innostavien ja avartavien kokemusten hakeamista elämässä, oli se sitten vaihtomatkan puitteissa tai missä tahansa vaiheessa elämää. Eikun menox, sanoi Annie Lennox!

HYMS on avoin kaikille

Eero Tarasti

Aikoinaan eli 1989, ennen Helsingin yliopiston 350-vuotisjuhlaa 1990, perustettiin yliopiston musiikkiseura eli lyhyesti HYMS. Se on toiminut siitä lähtien hyvin aktiivisesti tarkoituksenaan koota yhteen kaikki yliopistomme musiikkia harjoittavat ja harrastavat voimat. Viimeisten 35 vuoden aikana se on järjestänyt lukemattomia konsertteja, esitelmiä ja musiikkitapahtumia pääkaupungissa harvemmin kuullusta musiikista. Näin se ei ole kilpaillut minkään musiikkiagentuurin tai konserttitoimiston kanssa.

HYMSin sihteeri Gabriel Korhonen (vas.) pianopiirissä

Konserttien tapahtumapaikkana oli aiemmin *yliopiston päärakennuksen juhlasali*, jossa esiintyi kuuluisia taiteilijoita **Charles Rosenista Monica Grooppiin** ja jossa kuultiin sellaisia konserttisarjoja, kuin Japanin musiikki, Soivat kaupungit, Jousikvarteton historia, Soitinten salat ja niin edelleen. Nytemmin konsertit ovat siirtyneet Topeliaan ja Fabianinkatu 26:n musiikkisaliin. Erittäin suosittu

HYMS ensemble Pariisissa Sibelius-konsertin jälkeen (Pianokvintetto ja lauluja)

on ollut muun muassa **Eila Tarastin** perustama Pianopiiri, jossa on kuultu viime vuosina nimekkäimpiä kotimaisia pianisteja harvinaisilla ohjelmilla. Tämä jatkuu, ja suunnitteilla ovat **Beethovenin** sinfoniat **Lisztin** pianosovituksina.

HYMSin toimintaan kuuluu myös aktiivinen kamarikuoro, joka etsii aina uusia laulajia yliopiston opettajista, henkilökunnasta ja

Grisel McDonnell-Qvist ja Eila soittavat pianopiirissä

opiskelijoista. HYMS tukee tietenkin myös YS:ää ja kaikkia kuorojamme ja yhtyeitämme. Sen puitteissa toimii myös kamarimusiikkiensemble, toisin sanoen pianokvartetti ja -kvintetti, joka on tehnyt lukuisia ulkomaankiertueita Ranskaan, Italiaan ja Kreikkaan esimerkiksi ranskalaisella ohjelmistolla.

HYMSin koko historia ilmestyi teemanumerona aikakauslehdessä *Synteesi* 3–4/2019.

HYMS toivottaa siis erityisesti juuri teidät musiikkitieteen opiskelijat tervetulleiksi toimintaansa! Liittykää siis, jäsenmaksu on

opiskelijajäsenille vain 5 euroa! Kirjoittakaa sihteereillemme **Gabriel Korhoselle** ja **Aleksi Haukalle** (helsinki.fi). HYMS on tärkeä tuki oppiaineelle *Musiikkitiede* sen nykyisessä tilanteessa.

Professori emeritus **Eero Tarasti** on musiikkitieteilijä, semiootikko, pianisti ja kirjailija. Hän toimi Helsingin yliopiston musiikkitieteen professorina 1984–2016.

Yliopiston juhlasali ennen vanhaan: soittolava oli oikeassa kulmassa

AP:n lyhyt historia

Eero Huvio ja Matti Kurhila

Akateeminen puhallinorkesteri perustettiin 1995, kun kaksi Varusmiessoittokunnassa soittanutta ja Helsingissä opiskellutta hyväntahtoista hahmoa totesi keskenään, että HYY:stä puuttuu sinfonista puhallinmusiikkia soittava orkesteri. Nämä miehet olivat musiikkitieteen ylioppilas **Jari Eskola** ja teologian ylioppilas **Matti Karhos**. Idean saatuaan he ryhtyivät kyselemään muita mukaan. Ja innostuneitahan riitti. Myös tämän avisiin päätoimittaja **Sasha Mäkilä** oli yksi perustajajäsenistä, ja toimi myöhemmin orkesterin johtajanakin.

Alusta asti orkesterin taiteelliset tavoitteet olivat korkealla: konserttiohjelmistot rakennettiin klassisen sinfoniakonsertin kaavan mukaan, ja solisteiksi kutsuttiin instrumenttiansa lupaavimpia nuoria taitureita. Ohjelmistovalinnoissakaan ei turhia ujosteltu. Jo toisena toimintavuotena 1996 esitettiin ensimmäinen orkesterin tilaama teos, tuolloin musiikkitiedettä opiskelleen **Jennah Vainion** vaativa *Ariadnen lanka*. Samana vuonna kapellimestari ja käyrätorvensoiton lehtori **Kalervo Kulmala** aloitti orkesterin taiteellisenä johtajana.

Siitä, missä määrin Akateeminen puhallinorkesteri vaikutti puhallinmusiikin yleiseen arvostuksen nousuun, voidaan olla monta mieltä. Tosiasia kuitenkin on, että muutamaa vuotta myöhemmin Sibelius-Akatemiassa aloitettiin puhallinorkesterijohdon koulutusohjelma, jonka vastuuopettajana toimi juuri Kalervo Kulmala. Yksi ensimmäisenä vuonna opintonsa aloittaneista oli **Petri Komulainen**, joka toimi AP:n ensimmäisenä harjoituskapellimestarina. Nykyään hän on kyseisen opintolinjan vastuuopettaja.

Saituri ja orjatar 2010

Voidaan ajatella, että AP toimi myös ammattipuhallinorkestereiden kirittäjänä, sillä esimerkiksi Kaartin soittokunnan konserttiohjelmisto on 30 vuoden aikana muuttunut huomattavasti kunnianhimoisemmaksi. Ylipäätään puolustusvoimien, samoin kuin esimerkiksi poliisisoittokunnan sekä muiden ammattimaisten puhallinorkesterien, vetovoima soittajien keskuudessa on noussut huimasti sitten 90-luvun. Lukuisat aikanaan AP:ta johtaneet ovat sittemmin päätyneet sotilaskapellimestareiksi tai johtamaan muita ammattiorkestereita.

Viime vuosien toiminta

Viimeaikaisesta toiminnastamme voisi nostaa esiin kevään 2022 suurteoksen *Carmina Burana* yhdessä osakuntakuorojen kanssa. Konsertti valitettavasti oli lykkääntynyt koronaepidemian takia parilla vuodella. Tämä viivästys saatiin kuitenkin korkojen kera takaisin, kun TempPELLIAUKION kirkko oli konsertissa ääriään myöten täynnä.

Kapellimestarit ovat vaihtuneet melko tiheästi viime vuosina. Pitkääaikainen taiteellinen johtaja **Henriikka Teerikangas** jäi pois syksyllä 2022, minkä jälkeen orkesteria johti säveltäjä **Albert Lenkiewicz**. Keväästä 2024 orkesteria on johtanut katalonialainen **Miquel Flores Mula**.

Kevään konsertissa soitimme yhdessä puhallinorkesteri Apollon kanssa uudempaa ja

ihan upouutta suomalaista puhallinmusiikkia. Meillä oli myös ilo saada kaksi säveltäjää – **Ilari Hylkilä** ja **Timo Forsström** – kertomaan teoksistaan. Tämän lisäksi keikan huiatonut **Jyri Nissilä** sävelsi konserttiin oman uuden kappaleensa, ja sitä muuteltiin säveltäjän mielihalujen ja soittajien toiveitten mukaan pitkin harjoitusperiodia. Konsertti oli tietenkin suuri menestys.

Syksyllä 2024 on tulossa **Markus Luomalan** johdolla **Mozartin Requiem**, jonka vedämme samojen edellä mainittujen osakuntakuorojen kanssa. Tätä suurteosta esitämme niin ikään kahdesti. Valitettavasti emme tällä kertaa saaneet teoksen säveltäjää esittelemään teosta henkilökohtaisesti.

Oletko **edistynyt puhallinsoiton harrastaja**? Kiinnostaisiko sinua **lähteä soittamaan uutta ja vanhaa puhallinmusiikkia**? Keikkailemme kahdesta neljään kertaa vuodessa isommin, sekä pienempää keikkailua on silloin tällöin. Välillä jokin soittajapoppoo myös lähtee soittamaan pienyhtyeenä. Esimerkiksi vaskiseitsikko A7 toimi vuosia hyvinkin aktiivisesti.

Musiikin tekemisen lisäksi AP pyrkii järjestämään jäsenistölleen oheistoimintaa, koska treenien tauoilla ei oikein pääse kunnolla tutustumaan muihin soittajiin. Peli-iltoja, fuksiaisia, pikkujouluja ynnä muita järjestetään pitkin vuotta, kunhan päivämääristä saadaan sovittua. AP on monille jäsenilleen tärkeä myös sosiaalisena yhteisönä. Tämänkin jutun kirjoittajat ovat ystäväystyneet orkesterin riveissä jo vuosia sitten.

Harjoittelemme Saksalaisella koululla Kampissa pääsääntöisesti kerran viikossa tiistaisin. Mukaan mahtuu välillä myös harjoitusviikonloppuja ja pienyhtyeiden omia puuhasteluita. Ota yhteyttä orkesteriin ja tule koesoittoon, lupaamme että siitä tulee hauskaa!

Ylioppilaskunnan Soittajat: musiikkia, ystävyyttä ja yhteistä matkaa

Isa Kortekangas

On ammattimuusikoita, musiikin harrastajia ja intohimoisia kuuntelijoita.

On olympiaurheilijoita, kuntopesisjoukkuetta ja penkkiurheilijoita. On ammattiorkestereita, amatööriorkestereita ja sitten on Ylioppilaskunnan Soittajat. Tiivistettynä YS on helsinkiläinen opiskelijaorkesteri, mutta se on myös vähän kaikkia edellä mainittuja. Ennen kaikkea se on moneen suuntaan yletyvä yhteisö ja kasvupaikka, jota on vaikea selittää läpikotaisin. YS on yhteisiä tavoitteita kohti kurottamista ja ystävyyttä, mikä kuuluu niin kausittaisissa pääkonserteissa, yksityistilaisuuksissa kuin Vanhan ylioppilastalon perinteisissä vapputanssiaisissakin.

Useimmiten konserttiin mennessämme haemme kuuntelunautintoa, joka jollekin on virtuoosisesta musisoinnista haltioitumista, toiselle tunteiden jäsentämistä musiikin kautta ja kolmannelle rauhoittumista, arjesta irtautumista. Ammattiorkesteria kuunnellessaan ihmiset toivovat kuulevansa korkeimpaan laadulliseen huippuunsa hiottua soitotekniikkaa, timanttista yhteismusisointia, ja ovat kiinnostuneita kyseisen illan muusikoiden tulkinnasta. Konsertissa voi kuulla, nähdä ja aistia paljon muutakin, kun kyseessä on hyvin erilaisista lähtökohdista toimiva orkesteri, vaikka sellainen kuin YS.

YS:n juuret ulottuvat vuoteen 1747, jolloin Turun akatemian puitteissa perustettiin Akateeminen orkesteri eli kapelli.

YS:n perustamiskokous oli 14.4.1926.

YS esiintyi ensi kertaa 15.11.1926 Akateemisen Näytelmäseuran avajaisnäytännössä.

YS piti ensimmäisen oman konserttinsa 27.4.1928.

YS:n seuraava iso konsertti on Agricolan kirkossa 16.11.2024, jolloin esitämme **Ralph Vaughan Williamsin** teoksen *A Sea Symphony* yhdessä Lyranin ja Akademiska Sångföreningenin kanssa.

YS:n 100-vuotiskonsertti pidetään Musiikkitalossa 18.4.2026.

Tule soittamaan YS:ään! Syksyn varsinaiset koesoitot on jo pidetty, mutta YS:n nettisivuilta voi lukea tietoa etäkoesoitoista, mikäli orkesteriin liittyminen kiinnostaa!

Lue lisää: ys.fi

Ylioppilaskunnan Soittajat Kotkassa 2023 Kuvaaja: Marko Kaskelin

Kun konserttia varten on harjoiteltu monta kuukautta, latautuu keikkapäivään varsin paljon tunnetta ja odotuksia. Uskallan väittää latauksen leviävän YS:n konserteissa kuulijoidenkin keskuuteen. Ohjelmisto on verrattain haastavaa ja on välillä ihmeellistä, kuinka orkesteri siihen pystyy. Ei kuitenkaan ensisijaisesti ole kyse siitä, miten täydelliseksi ohjelmisto on saatu hiottua, vaan huomionarvoista on se, kuinka niin moni soittaja on valmiina antamaan parastaan. YS

on turvallinen ympäristö ylittää itseään, sillä mokaaminen ei ole vaarallista. Ja juuri se, itsensä ylittäminen, luo kollektiivisesti sellaista merkityksellisyyttä elämään, joka saa pyymään musiikin äärellä pitkään. Kertokoon tästä vaikka se, että YS:n, jossa ei yläikärajaa ole, riveissä on soittajia, jotka ovat olleet mukana pian 100 vuotta täyttävän orkesterin toiminnassa jo useamman vuosikymmenen ajan.

Arnold Schönberg: Aforismeja

Valinnut ja suomentanut Markus Lång

Lahjakas pystyy oppimaan, nero kehittymään.

En useinkaan heti tiennyt, oliko kirjoittamani kaunista, vain että se oli välttämätöntä.
”Ja Jumala näki, että se oli hyvä”, mutta vasta kun hän oli luonut sen valmiiksi.

Ihminen on mitä kokee; taiteilija vain kokee mitä on.

Taipumukseni alkoivat kehittyä nopeammin sillä hetkellä kun ymmärsin, mikä minussa harasi vastaan.

Enhän minä suinkaan halua, että minua imarrellaan siten kuin olen ansainnut, vaan että minua vain ylistetään silloin kun en ole sitä ansainnut.

Olen itseoppinut. Vain yhden asian sain oppia opettajalta: vihollisiltani!
Heidän avullaan opin unohtamaan pelon.

Ryöstömurhaajan on yhtä vaikea ymmärtää himomurhaajaa kuin liikematkustajan on ymmärtää huvimatkailijaa.

Muotokuvan ei pidä muistuttaa mallia vaan maalaria.

Mitä eroa onkaan toimittajalla ja ihmisellä!
(Tämä ei ole kompakysymys. Tämä ei ole kysymys ensinkään. Pelkkä huudahdus.)

Tyyli hallitsee, ajatukset voittavat.

Säveltäminen on niin helppoa, että suuruusharhoja kehittyi sukkelasti. Kustantaminen on niin vaikeaa, että vainoharhoilta tuskin voi välttyä. Mutta kun pitää asioida kustantajien kanssa, seuraa väijäämättä raivotauti.

Vain jos luonnottomuus – luonnonvastaisuus, yliluonnollisuus – muuttuu tavaksi, siitä tulee epämiellyttävää: se on taas luontaista.

Naisten suuret hatut eivät pyri niinkään jättämään kilpailijoita varjoonsa vaan paremminkin peittämään nämä tyystin.

Ensimmäisen ajatuksen mukana syntyy ensimmäinen erehdys.

On ennakkoaavistuksia mutta ei ennakkoajatuksia, ja ennakkoluulo on ennakkoaavistus; niinpä se ei petä juuri koskaan.

On erotettava astrologian uskottavuus astrologien uskottavuudesta.

Salatieteitä eivät ole ne, joita ei haluta tai ei saada opettaa, vaan ne, joita ei voida opettaa.

Niiden tietämystä ei myöskään pysty oppimaan: se on tykkänään synnynnäistä. Ihmelapset ovat jo kuusivuotiaina yhtä lahjattomia kuin toiset vasta kuusikymmenvuotiaina!

Taiteenystävä: ”Jos **Kokoschkan** maalauksesta pitää maksaa kokonaista 200 kruunua, se saa luvan olla niin upea, että jokainen, jolle kerron sen maksaneen 5 000 kruunua, pitää sitä pilkkahintana eikä se saa maksaa enempää kuin 150 kruunua.”

Miksi rumat naiset ovat vielä likinäköisiäkin?

Muutamat väitteet eivät ole tykkänään vääriä yksinomaan siksi, että ne on ilmaistu niin vajavaisesti.

Arnold Schönberg (1874–1951) oli itävaltalais-amerikkalainen säveltäjä, kaksitoistasävelmenetelmän kehittäjä, joka uudisti 1900-luvun taidemusiikkia. Hän opetti sävellystä Wienissä, Berliinissä ja Los Angelesissa ja esiintyi myös taidemaalarina ja kirjoittajana – sekä saksaksi että englanniksi. Hänen syntymästään tuli kuluneeksi 150 vuotta 13.9.2024.

Schönbergin monipuolisesta kirjallisesta tuotannosta esitellään valikoima aforismeja eli mietelmiä. Kaikissa kirjoituksissaan – niin pääteoksessaan *Harmoniaopissa* kuin esseekokoelmassaan *Tyyli ja ajatus* – Schönberg oli tinkimätön pohdiskelija, joka keskittyi taiteen, moraalin ja tieto-opin peruskysymyksiin ja käytteli sanan säilää armotta ja ironisesti, huimana esimerkkinä sarkastinen muistelmä ”Näin minä kuolin”, jossa hän kertoo sydänkohtauksestaan. Häntä voidaan luonnehtia harvinaislaatuiseksi yhteiskunnallis-filosofiseksi säveltäjäksi, ja **Hermann Scherchen** vertasi häntä **Friedrich Nietzscheen**. Suomesta mieleen tulevat vaikkapa **Joonas Kokkonen** ja **Kalevi Aho**, joilla on laaja kirjallinen tuotanto.

Ensimmäiset aforisminsa Schönberg julkaisi vuosina 1910–1912 lehdissä *Die Musik* ja *Die Ruf* sekä **Gutmännin** konserttikalente-

rissa, ja sittemmin vuonna 1934 hän julkaisi lisää aforismeja, tällä kertaa wieniläisen uimaseuran *Hakoah*-lehdessä. Hän jatkoi aforismien kirjoittamista koko elämänsä, ja hänen kirjalliseen jäämistöönsä sisältyy lyhyitä ja pitempiä mietelmiä ja hahmotelmia, joista hän suunnitteli ilmeisestikin saksankielistä kokoelmaa. Arnold Schönberg Centerin arkistossa Wienissä on säilytteillä esimerkiksi käsikirjoitus ”Aphorismen für das Buch” (T50.09) ja konekirjoite ”Aphorismen, Anekdoten, Sprüche” (T50.08), joka sisältää runsaasti korjauksia.

Tämä pieni valikoima sisältää mietelmiä Schönbergin koko uran ajalta, ja se on suomennettu Schönbergin kirjoituskokoelmasta *Stile herrschen, Gedanken siegen: Ausgewählte Schriften*, joka on toimittanut **Anna Maria Morazzoni**.

Markus Lång on helsinkiläinen musiikkitieteilijä. Hän osallistui *Synkoopin* toimittamiseen 1990-luvun alkupuolella ja väitteli tohtoriksi vuonna 2005. Hän on suomentanut etenkin wieniläisten kirjailijoiden teoksia, Arnold Schönbergiltä kirjoituskokoelmat *Tyyli ja ajatus* sekä *Kirjoituksia kamarimusiikista*.

Tervetuloa viettämään Synkooppi ry:n 55. vuosijuhlaa!

Taiteiden tutkimuksen vanhin ainejärjestö Synkooppi ry täyttää 55 vuotta ja juhlistamme tätä tapahtumaa Kaapelitehtaalla sijaitsevassa ravintola Hima&Salissa 23.11.2024. Tapahtuma alkaa klo 18 ja päättyy n. klo 23, minkä jälkeen siirrymme jatkoille.

Lipun hinta on Synkoopin opiskelijajäsenille 55 € ja muille 75 €. Kannatuslipun voit ostaa hintaan 100 €. Lipun hintaan kuuluu kolmen ruokalajin illallinen. Illan aikana kuulemme musiikkiesityksiä ja puheita sekä saamme nauttia huumavasta vujutunnelmasta! Iltaan kuuluu myös paljon laulua. Kyseessä on Synkoopin hienoin ja virallisin tapahtuma! Vujut järjestetään vain viiden vuoden välein, joten tätä et halua missata!

Ilmoittautumislomakkeeseen löytyy linkki Synkooppi ry:n Instagram-sivulta.

Nähdään Kaapelitehtaalla marraskuussa! Jos on kysymyksiä, voi ne lähettää Synkooppi ry:n puheenjohtajalle osoitteeseen saila.vesisenaho@helsinki.fi

Puheenjohtajan tervehdys

Saila Vesisenaho

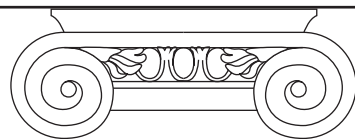
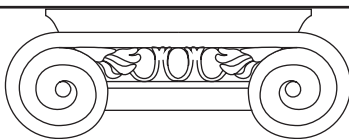
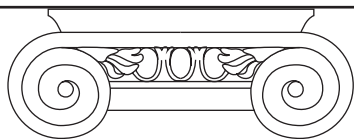
Hei kaikki *Synkooppi*-lehden lukijat ja erityisesti uudet musiikkitieteen ja Taitun fuksit! Olen Saila, ja toimin tänä vuonna Synkoopin puheenjohtajana. Mikä ilo, että olette päätyneet lukemaan tämän numeron *Synkooppi*-lehdestä.

Olen itse ollut Synkoopin toiminnassa mukana fuksivuodestani asti ja toiminut puheenjohtajan lisäksi muun muassa varapuheenjohtajana, tapahtumavastaavana ja tilavastaavana. Synkoopin toimintaan voi vaikuttaa tulemalla rohkeasti mukaan! Tällä hetkellä toimintamme ydintä ovat erilaiset juhlat ja tapahtumat, kuten karaokeillat ja sitsit, mutta uusiakin ideoita otetaan aina vastaan. Synkooppi järjestää aktiivisesti myös opintoihin liittyviä tapahtumia, kuten seminaareja ja opintopiirejä.

Synkoopin vuosikokous on marraskuussa, ja silloin valitsemme hallituksen tulevalle vuodelle. Hallituksen toimikausi kestää kalenterivuoden ajan. Jos jokin hallituksen pesti kiinnostaa, ota rohkeasti yhteyttä! Synkoopin hallitukseen tai sen avustaviin tehtäviin voi hakea kuka tahansa Helsingin yliopiston opiskelija, joka on musiikkitieteestä tai Synkoopin toiminnasta kiinnostunut. Tällä hetkellä hallitukseen kuuluu 15 henkilöä, ja aina on tilaa myös uusille kasvoille!

Tämä vuosi on Synkoopille erityisen jännittävä, sillä järjestämme *vuosijuhlat*, joissa juhlimme 55-vuotiaasta Synkoopista. Vuosijuhlat pidetään 23.11. Kaapelitehtaalla, ja ilmoittautuminen vuosijuhliin onkin jo auki. Vuosijuhlat ovat vain kerran viidessä vuodessa, joten tätä tapahtumaa et todellakaan halua missata!

Jos sinulla on mitään Synkooppiin tai musiikkitieteeseen liittyviä kysymyksiä, miinuun voi aina olla yhteydessä!

T O P E L I A

Mikko Ojanen

yliopistonlehtori, musiikkitiede (ma)

Mikä musiikkitiede?

Sain uuden lukukauden lähestyessä pyynnön kommentoida musiikkitieteen roolia yhtäältä osana Helsingin yliopiston monitieteistä tutkimusympäristöä ja toisaalta suhteessa muihin kotimaisiin oppilaitoksiin, jossa musiikkitiedettä tai musiikintutkimusta opetetaan. Juuri sattuvampaan aikaan pyyntö ei olisi voinut tulla kuin nyt – hetkellä, jolloin olemme valmistautumassa uuteen lukuvuoteen ja aktiivisessa tarkastelussa on pian alkava opetus, sen sisällöt, menetelmät, tekijät, aikataulut ja niin edelleen. Erityisen ajankohtainen kysymys on myös siitä syystä, että ensi töiksemme lomien jälkeen päivitimme myös oppiaineemme kuvailutekstit Opintopolkuun, eli verkkosivustolle, josta musiikkitieteeseen tulevaisuudessa hakeutuvien oletetaan löytävän tieteenalamme ja kuvauksen

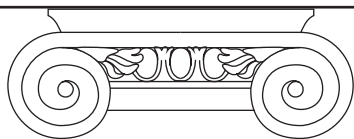
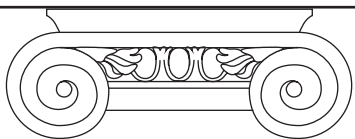
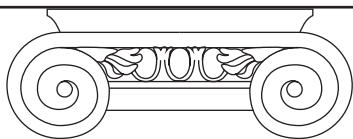
sen painopisteistä, sisällöistä ja tavoitteista.

Taannoin *Synkoopin* päätoimittajina toimineet **Konsta Harinen** ja **Taneli Rantala** kysyivät erinomaisessa *Ääniaaltoliike*-podcastsarjassaan: Miksi musiikkitiede? Käykää tutustumassa tämän kysymyksen ruodintaan podcastissa, jonka tavoitatte useammasta suoratoistopalvelusta ja muun muassa YouTubea osoitteessa: youtube.com/@aaniaaltoliike. Jätän miksi-kysymyksen toistaiseksi Ääniaaltoliikkeen harteille ja keskityn tässä lyhykäisessä uuden lukukauden tervehdyksessä vielä astetta perustavanlaatuisempaan kysymykseen: Mikä musiikkitiede? Syystä tai toisesta tämäkin kysymys on ollut edessämme toistuvasti viimeisten vuosien aikana.

Pyynnössä kuvata ja rajata meidän musiikkitiedettämme suhteessa muiden musiikkitieteisiin kysyttiin kahta asiaa. 1) Mitkä ovat meidän erityispiirteemme, toisin sanoen miten Helsingin yliopiston musiikkitiede eroaa muiden yliopistojen musiikkitieteen tutkimuksesta ja opetuksesta ja 2) millaista monitieteistä tutkimusta musiikkitieteessä tehdään tai mitkä muut tieteenalat yhdistyvät tutkimukseen?

Ytimekkäästi tiivistin, että erityispiirteitämme ovat:

- musiikin historian, estetiikan ja filosofian tutkimus,
- musiikkiteknologian tutkimus sekä
- musiikki ja kestävä yhteiskunta: aktiivinen musiikintutkimus, erityisesti feministinen musiikintutkimus ja ekomusikologia

Juuri elokuussa kiteytimme näkökulmamme Opintopolkuun puolestaan näin:

”Musiikkitiede tutkii musiikkia ja ääntä ihmisen ja yhteisöjen elämässä sekä ympäröivässä todellisuudessa. Musiikkia ja ääntä lähestytään taiteena, viestintänä, toimintana, teknologiana ja ympäristönä. Tutkimuksen keskiössä ovat musiikin kulttuuriset ja yhteiskunnalliset merkitykset niin historiassa kuin nykypäivässä. Tutkimustoiminta tukee opetusta, joka kouluttaa laaja-alaisia taide- ja populaarimusiikin sekä äänellisen kulttuurin asiantuntijoita.”

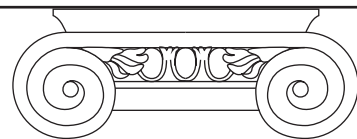
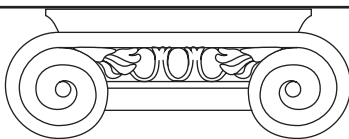
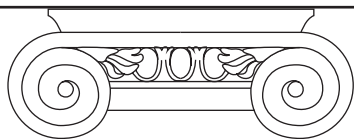
Näiden tiivistävien ranskalaisten viivojen ja yleisen kuvauksen kohdalla tekee mieli pyhäytyä ja kysyä teiltä opiskelijoita, tiesittekö mahdollisuudesta opiskella musiikkitiedettä Helsingin yliopistossa ennen kuin haitte tänne? Miten musiikkitiede voisi jatkossa tavoittaa tulevat musiikkitieteen opiskelusta kiinnostuvat? Opintosuunnan saavutettavuuden ja näkyvyyden parissa teillä, erityisesti uusilla opiskelijoilla, on meille opintosuunnitelmia ja Opintopolku-kuvauksia päivittäville paljon annettavaa. Ajatuksenne tähän liittyen ovat erittäin arvokkaita, ja toivomme, että voitte jakaa kokemuksenne meille. Näitä ajatuksia voi kertoa meille mielellään vaikka suoraan kasvotusten hops-ohjauksen yhteydessä tai yhteisissä tapaamisissamme, sähköpostilla tai kirjata esimerkiksi kurssipalautteisiin, kun palautetta opetuksesta ja sen suunnittelemisesta teiltä kyselemme.

Miten sitten erottaudumme muista opinahjoista, joissa musiikkitiedettä opiskellaan?

Siinä missä esimerkiksi Jyväskylässä musiikkitieteen tutkimuskohde on itse asiassa ihminen, eli ihmisille syötetään lähes mitä tahansa musiikkia ärsykkeenä ja katsotaan, miten he siihen reagoivat, meillä tutkitaan ja opetetaan itse musiikin (ja äänen) kriittistä tarkastelua.

Siinä missä Taideyliopisto ja Aalto-yliopisto kouluttavat omaa taiteellista identiteettiään etsiviä ja tarkastelevia tekijöitä (muusikot, säveltäjät, äänitaiteilijat, soitinrakentajat), me koulutamme musiikin ja äänen sekä niihin liittyvien kulttuuristen ilmiöiden ja vuorovaikutusten kriittisiä ja analyttisiä tarkastelijoita.

Tekijän ja kriittisen tarkastelijan näkökulmat eivät ole toisiaan poissulkevia, ristiriitaisia tai vastakkain asettuvia. Päinvastoin – parhaassa tapauksessa toisiaan täydentäviä. Tekijä on tyypillisesti omalla subjektiivisella minällään syvällä tuotantoprosessissa, kun taas kriittinen ja analyttinen tarkastelija näkee asian ulkopuolelta ja pyrkii ymmärtämään yksittäisen ilmiön osana laajempia rakenteita. Tekijöillä voi usein olla erilaisia, myös piilotettuja tai piiloon jääviä, toiminnan motiiveja, kun taas kriittinen tarkastelija pyrkii saattamaan tällaiset motiivit ja agendat – olivat ne poliittisia tai subjektiivisia – näkyviksi ja ymmärtämään niiden taustalla vaikuttavia syitä ja mekanismeja.

Tähän viimeiseen huomioon liittyen meillä Helsingissä on täysin ainutlaatuinen aktivistisen musiikintutkimuksen haara, joka tarkastelee musiikkia muutosvoimana. Vahvoja teemoja ja tutkimuskohteita tästä näkökulmasta ovat säveltävät naiset, historian unohtamat orkesterimusiikit, epätasa-arvon, häirinnän ja epäyhdenvertaisuuden tutkimus musiikki-instituutioissa ja yhteisöissä, musiikki osana yhteiskunnallista liikehdintää (esimerkiksi Elokapinan tutkimus) ja niin edelleen.

Kotimaisen musiikkitieteen juuret ylipäänsä ovat Helsingin yliopistossa yli 100 vuotta sitten käynnistyneessä musiikin opetuksessa. Pitkän historian lisäksi, tai ehkä juuri siitä syystä, meillä on erityisen arvokas kulttuuriperintökokoelma – erityisesti kotimaisen elektronisen ja kokeellisen musiikin saralta, ja siihen on tallentuneena myös merkittävää aineetonta kulttuuriperintöä. Musiikkitieteen yli 60-vuotias musiikintutkimuslaboratorio (UHMRL) tarjoaa ainutlaatuisen tutkimus- ja oppimisympäristön niin usealle monitieteiselle ryhmälle kuin opiskelijoille.

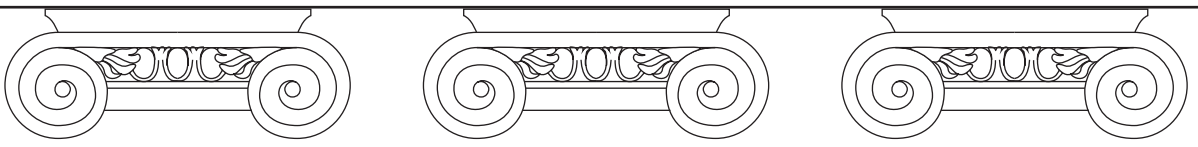
Entä ne lähialat ja yhteistyötahot?

Yksi monitieteisyyden lippulaivoista meillä Helsingissä ovat **Riitta Rainion** arkeoakustiikkahankkeet, jotka yhdistävät ennakkoluulottomasti musiikkitiedettä arkeologiaan, historiaan ja kognitiotieteeseen sekä tietokonemallinnuksiin – esimerkiksi VR-ympäristössä tarkasteltavissa oleva vuorovaikut-

teinen kivikautinen ääniympäristö. Myös akustiikka ja fonetiikka ovat lähellä meitä. Toisin sanoen me tutkimme ja opetamme musiikkia ja ääntä myös fysikaalisena ilmiönä. Tästä näkökulmasta kysymme muun muassa, mitkä kaikki asiat vaikuttavat siihen, mitä kuulemme. Jo vuosikymmenten ajan Helsingin yliopiston musiikkitieteen läheinen yhteistyökumppani on ollut myös tietojenkäsittelytiede. Muutamana viime vuonna opetuksemme ja tutkimuksemme on lähestynyt myös digitaalisia ihmistieteitä, ja erityisesti sitä, miten erilaisia laskennallisia menetelmiä sovelletaan musiikintutkimuksen itsessään monimenetelmäisiin ja -näkökulmaisiin tutkimuskohteisiin.

Muutama huomio opettajan näkökulmasta, eli miten opiskella musiikkitiedettä?

Matalimman kynnyksen keino opiskella musiikkitiedettä on *osallistua* opetukseen ja tilaisuuksiin. Kuulostaa yksinkertaiselta, mutta muutaman vuoden aikana nopeasti ja ilmeisen peruuttamattomasti muuttuneen maailmantilan vuoksi myös haasteelliselta. Opetus pyritään järjestämään lähiopetuksena. Vaikka vähän jännittäisikin, tulkaa paikan päälle, osallistukaa ja osallistukaa aktiivisesti myös keskusteluun erityisesti luennoilla ja oppiaineen järjestämissä tapahtumissa. *Doctoral and post-doctoral seminar in musicology* järjestetään vuosikellomme mukaan yleensä marraskuussa ja *Musiikkitieteen kirjakarusselli* toukokuussa. Näiden lisäksi opintosuunnassa järjestetään vuoden aikana useampia vierai-

luluentoja, väitöstilaisuuksia ja tutkimusryhmien tapaamisia. Niin ikään ikioma musiikintutkimuslaboratoriomme (UHMRL) järjestää kerran lukuvuodessa syksyllä niin kutsutun tutkimuspäivän (UHMRL Research Day) sekä avoimet ovet ja luentokonsertin (Elektrononstop Topelia) kevään päätteeksi toukokuussa. Nämä kaikki ovat kaikille avoimia tilaisuuksia, joissa opintojen muiden tapaamisten ohella saa hyvän kuvan siitä, mitä musiikkitiede Helsingin yliopistossa on. Kaikkiin näihin tapahtumiin voi myös ilmoittautua avustajaksi tai kerätä niistä opintopisteitä luentopassilla.

Lukekaa paljon. Hyvän osan opintoja voi tehdä tenttimällä kirjallisuutta. Tiedonhaun ja lukemisen merkitys korostuu seminaarityöskentelyssä – ensin kevyemmin proseminaarin ja kandidaatintyön yhteydessä, ja painavammin tutkielmaseminaarissa ja pro gradu -työtä kirjoittaessa. Vaikka mitään tarkkaa vähimmäismäärää opinnäytteiden teoreettisesta, käsitteellisestä, menetelmällisestä tai kontekstualisoivasta taustakirjallisuudesta ei ole, sitä harvoin töissä on liikaa. Vaikka yhdessä työssä ei voi – tai edes saa yrittää – selittää koko maailmaa, alati moninäkökulmaisemmassa maailmassa ja monitieteisyyttä arvostavassa akateemisessa kontekstissa näkökulmien rikkaus ja monialaiset tai laajat pohjatiedot haastavat myös jo perusopiskelijaa.

Ihmetelkää, kysykää ja kommentoikaa rohkeasti joka käänteessä. Luen, tyypillisesti kurssien jälkeen, oppimisraporteista ja luentopäiväkirjoista, kuinka lähes poikkeuksetta kuvaatte erittäin mielenkiintoisesti ja oival-

tavasti pohdintojanne omasta oppimisestanne ja oivalluksista, joita teeman jos toisenkin äärellä olette tehneet. Näitä yksin lukiessani en malta olla ajattelematta, kuinka paljon kanssaopiskelijanne olisivat saaneet pohdinnoistanne irti. Monessa raportissa nimittäin pohditaan aivan samoja kysymyksiä ja ongelmia. Kriittisen ajattelun harjoittelun ohella yksi tärkeä oppimistavoite meille kaikille voisi olla myös omien oivallusten, tiedon ja miksei myös avointen, toisin sanoen niiden kuuluisin tyhmien (joita ei siis oikeasti ole) kysymysten kysyminen julkisesti. Oman osaamisen sanoittamisen harjoittelu, siis sen sanoiksi pukeminen, minkä jo tietää tai hallitsee, mutta jonka sanoin kuvaaminen on vaikeaa, ja siitä keskusteleminen, on yksi tehokkaimmista oppimisen muodoista.

Uudet opiskelijat – lämpimästi tervetuloa ensin taiteiden tutkimuksen ja ensi vuonna niin valitessanne musiikkitieteen opintojen pariin. Vanhat opiskelijat – jos mahdollista jopa edellisiä lukuvuosia inspiroivampia keskusteluja ja tapaamisia kanssanne odottaen. Jatketaan yhdessä musiikkitieteen syvimmän olemuksen selvittelyä, jotta osaamme vastata kysymykseen: Mikä musiikkitiede? Tätä aivan varmasti meiltä kysytään taas enemmän kuin myöhemmin. Kaikille yhteisesti erinomaisen hyvää alkavaa lukuvuotta toivotetaan!

Vironkadun kummitus

Hei kaikki musiikkitieteen uudet opiskelijat – vai onko se niin, että nykyään kaikki aloittavat *taiteentutkimuksen* ylioppilaina ja heistä valistuneimmat suuntautuvat myöhemmin musiikkitieteeseen *quadriviumin*¹ jalossa hengessä? Minä olen, höm höm, Helsingin tunnetuin kummitus, Vironkadun päätön Aleksi, ja tuon teille terveisiä siltä ajalta, kun musiikkitieteellä oli vielä omat avarat tilansa Vironkadun ja Meritullinkadun kulmassa. Jopa opiskelijoiden ainejärjestö Synkooppi ry:llä oli tuolloin rakennuksessa oma huoneensa, jossa sopi pitää kokouksia tai vaikka ottaa nokkaunet, jos opiskelu kävi liian rasakaaksi!

Muistelen kaiholla sitä aikaa, kun ensimmäisen vuoden opiskelijat – joita tuolloin muuten kutsuttiin saksan kielen kettua tarkoittavalla sanalla *Fuchs* – marssivat innosta puhkuen alas Vironkatua *Sibeliuksen Karelia*-sarjan melodioita vihellellen. Opiskelijat osallistuivat aktiivisesti opetuksen kehittämiseen ja myös aikansa kulttuuripoliittiseen keskusteluun, etenkin *Synkooppi*-lehden sivuilla. Vironkadulla myös juhlittiin paljon, opiskelijat ja henkilökunta rinta rinnan. Ja jos pizza ei tullut (sävellyksen lehtori **Harri Vuoren** luo, täytyi Vuoren itse liikkua pizzapöydän luo. Ei siinä kummittelusta meinannut tulla mitään, kun juhlijoiden aamuun asti kestänyttä hauskanpitoa oli niin mukava seurata! Moinen ei varmaankaan yliopiston tiloissa enää kävisi päinsä.

Parhaiten noihin aikoihin ja niiden *henkeen* pääsee nykyään tutustumaan vanhoja *Synkoopin* numeroita selailemalla. Valitsinkin tutkittavaksenne valittuja paloja kahdesta lehdestä, vuosilta 1984 ja 1999. *S'il vous plaît* !

Synkooppi-lehti 40 vuotta sitten

Synkoopin 3/1984 Op. 18 toimittivat vastaavat toimittajat **Heimo Riihimäki** ja **Hannu Tolvanen**. Kyseessä oli lehden interregnum², jollainen aina silloin tällöin on edessä, kun opiskelijoista ei löydy lehdelle päätoimittajan vastuun kantajaa. Toivottavasti sentään tämän vuoden *Fuchseista* löytyisi nyky-*Synkooppiin* innostuneita kirjoittajia!

Riihimäki oli ennen musiikkitieteen opintojaan kunnostautunut folk-yhtye St. Petersaaren jäsenenä, mutta sittemmin hän

päätti suuntautua journalistiselle uralle *Synkooppi*-kokemuksensa siivittämänä. Tolyanen puolestaan jäi musiikkitieteen tielle Suomi-rockia tutkimaan ja toimii nykyään Taideyliopiston erikoisasiantuntijana ja Musiikkiarkiston hallituksen puheenjohtajana.

Neljäkymmentä vuotta sitten *Synkoopin* aiheina olivat kuubalainen son-musiikki, rock'n rollin synty, saksofonisti **Paroni Paakunaisen** kansanmusiikki-innostus, Savonlinnan oopperajuhlat ja Porin jazzfestivaalit. Lehdessä esiteltiin myös musiikkitieteen laitoksen johdossa vasta aloittanut vt. professori **Eero Tarasti**. Tuolloin *Synkoopin* sivuilla käytiin myös kulttuurikeskustelua, aiheena mielipiteitä jakanut konserttiflyygeliä pre-parointi (voi kauhistus!) modernin musiikin esityksiä varten.

"Luonnollisesti opiskelijan on hallittava ne musiikkianalyysin perusteet, joita laitoksella nykyään opetetaan. Musiikintutkimuksessa käytetään kuitenkin monia muitakin metodeja, kuten Schenker-analyysia, joka USA:ssa on suorastaan vallitseva menetelmä, Asaffevin intonaatioteorian sovellutuksia, sonologista ja auditiivista analyysejä, strukturaalisia menetelmiä... näihinkin on syytä perehtyä." Vt. professori Eero Tarasti Synkoopin Op. 18 haastattelussa.

Synkooppi-lehti 25 vuotta sitten

Synkooppi-lehden Op. 56, 3/1999 teemoja olivat tv- ja elokuvamusiiikki ja jazz. Lehden päätoimittajana oli **Merja Hottinen**, joka myös taittoi numeron itse. Artikkeleita lehdessä oli seitsemän, ja arvioita peräti neljätoista. Lisäksi lehden lopussa oli juttu "Tutkimukselle tunnustusta", jonka mukaan musiikkitiede sai korkeimman mahdollisen arvosanan syksyllä 1999 Helsingin yliopiston tutkimuksen laatua arvioineelta 24-henkiseltä kansainväliseltä raadilta! *"Erityistä kiitosta arviointiryhmän loppuraportissa sai musiikkisemiotiikan tutkimus, ja tällä alalla Helsingin yliopiston Musiikkitieteen laitosta pidettiin kiistatta parhaana maailmassa. Huomiota sai myös suomalaisen musiikin tutkimus, jota pidettiin sekä kulttuurisesti että akateemisesti tärkeänä."*

"Mikä on kymmenen vuoden päästä tv-kanavan ja yleensäkin television merkitys? Kohta ei ole vain neljää kotimaista kanavaa vaan 12, ja niiden lisäksi vino pino kaikenlaisia kanavia. Tämän lisäksi Internet ryntää kovaa vauhtia eteenpäin ja ihmisetkin, siis katsojat ja kuluttajat, hahmottavat mediamaailman ihan eri tavalla."

Yleisradion musiikki- ja viihdeohjelmien esimies **Olof Qvickström Hanna-Mari Hiedan** haastattelussa "YLE – TV – MUSIIKKI: Julkista palvelua vai raakaa profilointia?"

"Toisena esimerkkinä suomalaisten musiikkivideoiden 'globaalista' kuvastosta voi mainita videoissa esiintyvien 'mustien' ihmisten määrän. Kun

ottaa huomioon, että Suomi on varmaankin yksi haluttomimpia maita ottamaan vastaan maa-hanmuuttajia, tämän voisi tulkita jossain määrin vääristyneeksi todellisuuden kuvaukseksi. Mutta jos tällaiset kuvat johtavat suvaitsevampiin asenteisiin 'ulkopuolisia' tai 'toisia' kohtaan, olen erittäin tyytyväinen – mielestäni tämä olisi juuri oikea tapa käyttää musiikkivideoiden vaikutus-valtaa.”

Antti-Ville Kärjä artikkelissa ”Suomalaisen musiikkivideon estetiikka”.

”Mutta tänä kesänä iski kohtalo, jos sallitaan tiettyä dramatiikkaa. Vietin juhannuksen maalla hermoromahduksesta toipuen (opiskelu voi mielenkiintoisella tavalla johtaa neuroosiin, totesi jungilainen psykiatrini), ja tuskin olin palannut Helsinkiin uutta intoa puhkuen, kun sain kuulla professori **Einar Englundin** kuolleen. Voi, kaikki kysymykset, joita en ehtinyt kysyä! Kaikki väitteeni, joita en ehtinyt esittää! Gradustani puutui vain pari pikkuhuomautusta, nuottiesimerkit ynnä joitain omia ajatuksia, mutta luonnos jäi kirjoituspöydän laatikkoon odottamaan parempia aikoja.”

Christian Holmqvist artikkelissa ”Ejen varjossa”.

”Lopuksi **Kernfeld** joutui toteamaan, että *Realbookissa* esiintyvät ’virheelliset soinnut’ ovat ai-

kojen saatossa muuttuneet ’oikeiksi’, sillä nuoremmat soittajat ovat oppineet kuulemaan kappaleet toisin kuin alkuperäisäänityksissä mukana olleet ja näitä esityksiä imitoimalla taitonsa oppineet muusikot. Prosessin seurauksena kappaleet ovat saaneet useampia mahdollisia ilmenemismuotoja.”

Laura Karkinen artikkelissa ”Jazztutkimusta sanoin, saksofonein ja sävelin”.

Lähteet

Streng, Adolf V. (toim.) 1933. Latinalais-suomalainen sanakirja. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Synkooppi Op. 18, 3/1984

Synkooppi Op. 56, 3/1999

Viihteet

1. Lat. ”neljä tietä”, sanoista quattuor (yhdyssanoissa quadri-), ”neljä” ja via, ”tie”. Keskiaikaisten yliopistojen opetusohjelman antiikista asti periytyneet seitsemän vapaata taitoa (artes liberales) jaettiin ensin opettuun triviumiin (kielioppi, retoriikka ja logiikka) ja sitä seuranneeseen quadriviumiin (aritmetiikka, geometria, tähtitiede ja musiikki).

2. Lat. ”välihallitus”, sanoista inter, ”välillä” ja regnum, ”hallitus, valta”. Alun perin sana on tarkoittanut aikaa kahden monarkin välillä, jolloin valtaa on pitänyt valtionhoitaja tai sijaishallitus. Sanaa käytetään nykyään myös tarkoittamaan epäjatkuvuutta hallinnossa, organisaatiossa tai sosiaalisissa oloissa.

ARVIOT

Konserttihavainnointia Pariisissa

30.4.2024 Théâtre des Champs-Élysées: Les Siècles

François-Xavier Roth, *kapellimestari*

Jodie Devos, *sopraano*

Renaud Capuçon, *viulu*

Jean-Efflam Bavouzet, *piano*

Alex Nante: *A Subtle Chain – Five songs after Ralph Waldo Emerson* (kantaesitys)

Alban Berg: *Kammerkonzert*

Arnold Schönberg: *Pelléas et Mélisande*

Tervetuloa pääni sisään ensimmäisen pariisilaisen konserttikokemukseni ajaksi!

En olisi kyllä uskonut, että päädyn kuuntelemaan konserttia tähän saliin, joka on **Stravinskin** *Kevätuhrin* (*Le Sacre du printemps*) kuuluisan kantaesityksen tapahtumapaikka! Muutamia vuosia sitten, silloin kun en vielä tiennyt haluavani opiskella musiikkitiedettä, kirjoitin esseen siitä, kuinka vaikuttavaa oli kuulla *Kevätuhri* ensi kertaa livenä Helsingissä Musiikkitalossa, ja viittasin tekstissä tietysti teoksen ensi-iltaan 29. toukokuuta 1913.

Konserttitalo on varsinaisen art déco:n helmi. Sekä fasadin että konserttisalin seinissä on kaunis harmahtava mar-

morilaatoitus, jota reunustavat erilaiset geometriset koristeet. Urut on sijoitettu näyttämön kulmiin katonrajaan, ja näyttämön sivuilla on kullattuja pylväitä tai pilastereita. Permannolla yleisö istuu omilla pienillä punaisilla samettiverhoilluilla nojatuoleillaan, jotka ovat kauniit, mutta hieman epämukavat istua.

Luulen ensin, että palohälytys alkoi soida, mutta ympärilläni olevien ihmisten käyttäytymisestä päätellen kyse olikin vain todella epämukavalta kuulostavasta konsertin alkamisen äänimerkistä. Toista on Suomen Kansallisoopperan lempeä torvikutsu **Paciuksen** *Kaarle-kuninkaan metsästyksestä*.

Orkesterilaiset odottelevat lavalla ja juttelevat niitä näitä. Illan esiintyjien pukukoodi on näköjään ”tumma puku/smokki”. Kapellimestari ja laulusolisti saapuvat lavalle; kapellimestari lausuu kauniisti muutaman sanan illan ensimmäisestä teoksesta. Hän puhuu tottuneesti, selkein lausein ja jaarittelematta.

Teoksen ensimmäiset äänet pääsevät ilmoille. Mitä ihmettä! Kakkosviulun ykköspultissa oleva viulisti soittaa viulua väärinpäin! Näköjään vasenkätisesti soittavia viulisteja on sitenkin olemassa! Tämä on niin harvinainen näky, että alan

heti epäillä, osaako hän nyt aivan oikeasti soittaa viulua – eikö hän vain ole huomannut, että kaikki muut hänen ympärillään soittavat toisinpäin?

Ahaa, kapellimestari tykkää johtaa, ainakin juuri tänään, ilman ”tikkaa”. Hän oikein nyanseeraa laulajaa pariin otteeseen ja nauttii musiikin virtauksesta. Laulajalla on ihan nätti musta drapeerattu leninki ja vähän jännä vihertävä turbaani päässä.

Ensimmäinen biisi on ohi, ja nyt alkaa tunnelmaa keventtävä väliaktiviteetti: suuri lavaroudausshow, jonka aikana kapellimestari kertoo kaikkea inspiroivaa seuraavaksi soivasta **Bergin** *Kammerkonzertista*. Kylläpäs tämä kapu tosiaan on miellyttävä puhuja!

Pianisti **Jean-Efflam Bavouzet**’lla on päällään tänään pukukoodiin joustavasti soveltuva musta nehru-takki mandariinikauluksella. Viulisti **Capuçon** tamppaa välillä soittaessaan pukukenkiensä korkoja lavaan, kun hän eläytyy musiikin suureen intensiteettiin. Joissain kohdissa hän jopa heiluttaa vasenta jalkaansa suorana tukijalkansa rinnalla. Hänellä on hienot ribatut korkeat pukusukat ja ihan hieno smokki, joka ei kuitenkaan istu ihan täydellisesti.

Nyt kuuluu hyviä *col legno*

-kohtia. Välillä viulu sitten taas kuulostaa nuhaiselta sordinon ollessa lähempänä tallaa. Torvet soittavat vähän koomisia töräyksiä. Mikä meininki finaalissa ja miten hauska lopetus!

Jaa, sitten onkin viimeisen kappaleen aika samaan sysyyn. Onpa hauska, että näen lavalla olevat kaksi harpistia niin hyvin, kun heidät on sijoitettu viulujen taakse lavan vasempaan reunaan aivan eteeni. Kylläpä heidän jalkansa vispaavat koko ajan pedaalien kanssa!

Tämä on mahtava biisi! Tykkään tästä vyöryvästä fortekohdasta ekassa osassa. Nyt tuli kiva viserryskohta. Tämä on jotenkin elokuvallista musiikkia. Tulee mieleen *Star Wars*, *James Bondien* pahikset, ja on tässä jotain tristanmaistakin. Kapulle tuli juuri nyt aivan mahtava ilme ilkeän juonittelevan kuuloisessa kohdassa – ehkä hän onkin oikeasti tämän kappaleen pahis. Tästä tulikin mieleeni se, kun serkkupoikani nimitti kerran kapellimestaria ”lavan vastustajaksi” nähtyään sinfoniaorkesterin soittoa konsertissa. Hän on oikeassa, koska kyllähän orkesterin johtaminen usein näyttääkin jonkinlaiselta intohimoiselta vastustamiselta.

Pelkäsin hieman kappaleen alussa, että pääni voisi alkaa nuokkua tähän aikaan illasta,

mutta tällaista täyttä tuuttausta kuunnellessa ei kyllä Erkkikään pystyisi nuokkumaan. Finaalissa mennään tukka putkella, kunnes tuuttaus huipentuu, ja koko sali jähmettyy täyteen hiljaisuuteen. Hiljaisuutta kestää ainakin kymmenen sekunnin ajan, ja tuntuu vaikuttavalta istua satojen ihmisten kanssa näin hiljaa. Kaikki pidättävät henkeään – paitsi yksi, jonka oli ilmeisesti ihan pakko köhäistä hiljaa.

Ah, mikä tunne! Kaikki ovat fiilikissä ja orkesterilaiset antavat toisilleen ”bisouja”, eli poskipusuja, aplodien jälkeen. Siinäpä ne kaksi suurinta kulttuurieroja Suomessa näkemiini vastaaviin konsertteihin verrattuna: kapellimestari spiikkaa ja orkesterilaiset antavat toisilleen bisouja halaamisen sijaan. Kettu kuittaa!

Tai no oikeastaan en kuitaakaan ihan vielä. Sallinette minun vielä kertoa kotimatkani metroseikkailusta, joka lähentelee kolmiosaisen konserton muotoista vuoristorotakyytiä. Seuraan konserttisalilta lähtiessäni ihmisvanaa Alma-Marceaun metroasemalle ja onnistun pääsemään sisään ysimetron. Tämä matka on pitkistä aikaa tätä ”sillit suolassa” -laatua, minkä aikana ei tarvitse edes pitää mistään tangosta kiinni, kun pystyssä

pysyy tiukassa paketissa olevien ympäröivien ihmisten ansiosta.

Matkan ensimmäisen osan, Allegro moderaton, päätyttyä pääsin toisen osan, Largo, rauhaan vaihtaessani Franklin D. Roosevelt -asemalla ykkösmetron. Tämä on suorastaan futuristinen kokemus. Seison metron ensimmäisessä vauussa ja katson suuresta ikkunasta suoraan mustaan tunneliin. Tällä metrolla ei taidakaan olla kuljettajaa ollenkaan. Ympärilläni olevat ihmiset, ja muutamat turistit, ovat rauhallisia; ihanan viilentävä ilmastointi pihisee vain taustalla. Tämä osahan on oikeastaan Largo e pianissimo!

Suvantovaihe ei kuitenkaan kestä kauaa, kun vaihdan Concorden asemalla metron numero 12, jonka tämänhetkistä kuntoa voisi kuvailla ainoastaan sanoilla ”vanha rätisevä rotisko”. On siis aika yrittää nauttia Allegro-finaalin rytinästä ja koston tunkkaisuudesta tunnelmasta, vaikka kotiovesta sisään astuminen alkaa tuntua joka sekunti yhä houkuttelevammalta tulevaisuudenvisiolta.

Vihdoin metron katosta puhuva nainen kuuluttaa lohduttavat sanat ”Notre-Dame-des-Champs”, ensin nousevalla intonaatiolla, ja muutamien

sekuntien päästä uudestaan laskevalla intonaatiolla saapuessamme kotiasemalleni. Tällaisessa vanhassa metrossa vaunun ovi pitää avata itse pienen puolikaaren muotoisesta metallisesta kahvasta, ja niin ovet lonksahtavat auki. Kävelen portaat ylös maan tasalle samalla kun hiukseni hulmuavat dramaattisesti metron sisäänkäynnin tuottaman tuulitunnelin ansiosta.

Kävelen loppumatkan koitiin ja totean, että olen jo nyt unohtanut sen Schönbergin finaalisia toistuvan melodianpätkän, joka tuntui niin tarttuvalta vielä hetki sitten. Muistaakseni se soi vielä päässäni metromatkani Largo e pianissimo -osan aikana. Olin onnessani siitä, että kerrankin Schönbergin kappaleesta jäi jokin melodia soimaan päähän, koska niin ei ole vielä koskaan ennen tapahtunut. No, nyt se melodia on jo kadoksissa, toisin kuin tämän illan konsertti- ja metromatkakokemuksen synnyttämät ajatukset, tunteet ja muistot. Pariisissa voisi kylä käydä konsertissa toistekin. Ensi kertaan siis! *À plus!*

Elle Palmu

Taiteen juhla – vai keisarin uudet vaatteet?

Taideyliopiston promootion juhlakonsertti Musiikkitalolla 16.8.2024

Angelica Begazo, dramaturgia; Siim Maaten, ohjaus; Jin Oh, sävellys ja äänisuunnittelu; Siina Suutarinen, laulu; Mikko Anttila, vibrafoni; Tuomo Purhonen, kontrabasso; Marjukka Savolainen, tanssi; Lotta Hurnanen, videoteos; Maria Saivosalmi, koreografia; Pangosmos collective +; tanssitaiteen koulutusohjelman opiskelijat

Taideyliopiston kaikkien aikojen toisen maisteri- ja tohtoripromootion juhla-konsertti oli nimetty Taiteen juhlaksi, ja sen alaotsikkona oli monikielinen ja -merkityksinen *Harvest – Hetki – Överflöd*. Juhlaesityksen tekijät oli koottu Taideyliopiston kaikista kolmesta akatemiasta, eli Kuvataideakatemiasta, Sibelius-Akatemiasta ja Teatterikorkeakoulusta

Tapahtuman käsiohjelma nosti odotukset korkealle mainostaessaan heti alkuun, että musiikillinen kokemus tulee olemaan ”mukaansatempaava” ja ”liikuttava”. Esityksen aihe oli kuitenkin hämmentävä ottaen huomioon, että

promootiossa juhlittiin Taideyliopiston valmistuneita maiistereita ja tohtoreita. Esityksessä nimittäin seurattiin Helsinkiin muuttaneen aloittelevan taiteilijan, Ilon, elämää ja sen oli määrä ”kiteyttää, millaista on tuntee ahdistusta, kun tavoittelee itsepintaisesti perimmäisiä päämääriään tulevaisuuden ollessa epävarma”. Taiteilijaa ympäröivää maailmaa puolestaan kuvattiin sanoilla ”musertava” ja ”arvaamaton”. Kieltämättä outoja teemoja, jos tarkoitus oli luoda kohottava tunnelma kerran kuudessa vuodessa järjestettävälle eksklusiiviselle tapahtumalle, jossa Taideyliopisto pääsee esittelemään parasta osaamistaan! Lippu oli joka tapauksessa hankittu, joten istuin paikalleni odottamaan, mitä tuleman pitää.

Esityksen avasi käsiohjelmassa vain ”Jazz ensemblenä” mainittu ryhmä, jonka notkeääninen laulaja **Siina Suutarinen** aloitti musiikillisen tarinan kerronnan – mutta minkä ihmeen takia englanniksi, kun niin esiintyjistä kuin juhlaesitänkin valtaosa oli suomenkielisiä? Käsiohjelmassa ei ollut librettoa, enkä nähnyt myöskään tekstitystä salissa. Musiikki sinänsä oli miellyttävää loungea. Pian lavalle ilmestyi pääroolin (Ilo) tanssija **Marjukka Savolainen**. Lavalla seikkaili myös

pikkutakki, jonka merkitystä en täysin ymmärtänyt. Edustiko se kenties muuttia, johon nuori taiteilija yritettiin pakottaa?

Esityksen jatkuessa eteemme konttasi pienissä ryhmissä lisää hahmoja (tanssitaiteen opiskelijat), jotka asettuivat lojumaan lavalle ihmislajissa. Useilla lisämuusikoilla vahvistettu Pangosmos ensemble soitti ensin osuuksiaan salin parvilta, kunnes sekin kokoon-tui puolikaareen lavalle. Myös äänitteeltä tulevaa musiikkia käytettiin runsaasti, ja sen äänenvoimakkuus oli ajoittain häiritsevän kova.

Tapahtumat etenivät käsitämättömästi lavalle kokoon-tuneiden tanssijoiden lopulta riehaantuessa villiin tanssiin, jossa jokainen vääntelehtivä keho tuntui huutavan ”katso minua!”. Itsensä uuvuttaneiden tanssijoiden jälleen kontattua pois lavalta sali pimeni ja seuraavan kuuden minuutin ajan meidät vangittiin katsomaan **Lotta Hurnasen** videotaide-teosta *a field of stones, a handful of seeds* (jälleen englantia – miksi?) täydessä hiljaisuudessa, jota katkoi vain yleisössä istuneiden professoreiden ajoittainen haukottelu. Tässä vaiheessa seuralaiseni alkoi saada päänsärkyä teoksen kirkkaista välväkyistä valoista – niistä olisi

ollut kohteliasta varoittaa käsiohjelmassa ja ennen esitystä.

Videoteoksen jälkeen tanssijat palasivat lavalle ja alkoivat juosta Pangosmos ensemblen ympäri villissä pyörteessä, teeskennellen soittavansa trumpetteja ja haitareita musiikin noustessa kohti jonkinlaista huipennusta. Jazz ensemble pääsi lopuksi myös ääneen luoden teokselle kehysmuodon. Esitys oli kestänyt vain reilun tunnin, mutta sen päämäärätömyys sai sen tuntumaan paljon pidemmältä.

Teosta kuunnelleiden muusikkokollegojen kasvot kuvasivat jälkikäteen hämmennyneisyyttä ja huvittuneisuutta. Oliko tämä todellakin parasta, mitä Taideyliopisto saattoi tarjota? Liput ostanutta yleisöä oli peräti ohjeistettu pukeutumaan tummaan pukuun tai värilliseen juhlavaan asuun tilaisuuden arvokkuuden vuoksi, mutta arvokkuus oli tästä monitaiteisesta sillisalaatista kaukana. Mikä menetetty tilaisuus näyttää yleisölle jotain juhlaa, oivaltavaa ja virtuoosista promootion kunniaksi!

Konserttisaliosuuden jälkeen ohjelma jatkui vielä lämpiössä, jossa pääsin nauttimaan muun muassa sopraano **Tanja Niemelän** ja pianisti **Jalmari Vilminkon** erinomaisista **Kuula-**, **Madetoja-** ja **Sibelius-**tul-

kinnoista. Esiintymistilanne oli kuitenkin haastava juhlaväen puheensorinan ja lasien kilistelyn vuoksi.

Taiteen juhla oli vain yksi osa Taideyliopiston toisen promootion tapahtumia. Seuraavana päivänä vuorossa olivat promootioakti Musiikkitalolla, ekumeeninen riemujuhla Temppeliaukion kirkossa ja vastaava maallinen tilaisuus Kulttuurikasarmilla sekä illallistanssiaiset Vanhalla ylioppilastalolla. Se, että promootioviikonlopun vaikuttavimman ja koskettavimman elämyksen tarjosi musiikillisesti erinomainen juhlaumalanpalvelus (mistä suuri kiitos kuuluu kirkkomusiikin professori **Timo Kiiskiselle**), sanoo kaiken tarvittavan siitä, mikä on perinteen merkitys nykyihmiselle. Taiteen juhla esitteli meille keisarin uusia vaatteita – taidetta, jota täytyy selittää ja puolustaa korulausein, mutta joka yrityksestä huolimatta jättää kokijansa tyhjyyden tunteen valtaan. Mutta ehkä se oli tarkoituskin?

Sasha Mäkilä

Lauri Mäntysaaren Loputtomuus – Turun musiikkijuhlien moderni taidonnäyte

Lauri Mäntysaari, sävellys; Henriikka Tavi, libretto; Laura Humppila, ohjaus; Thomas Freundlich, projisoinnit; Tuuli Lindeberg, sopraano; Hanna Hujanen, klarinetti; Elisa Järvi, neljäsosasävelaskelpiano; Libero Muddu ja Tuisku Hillilä, live-elektroniikka.

Ooppera Skaalan tuottama **Lauri Mäntysaaren** kamariooppera *Loputtomuus* oli harvinaislaatuinen katsomis- ja kuuntelukokemus Turun musiikkijuhlilla. Ooppera on sävelletty käyttäen neljäsosasävelaskelpianoa, jonka teoksen pianisti **Elisa Järvi** on kehittänyt ja rakentanut itse. Neljäsosasävelaskelpiano on nimensä mukaisesti piano, jonka koskettimet antavat tilaa myös neljäsosasävelen liikkeelle – esimerkiksi C:n ja D:n välissä on cissän lisäksi äänet ”cus” ja ”dos”.

Oopperan sopraano **Tuuli Lindeberg** hurmaa loistavalla äänellään. Etenkin ajoittain koominen mutta toisaalta jännitystä kasvattava ”Noniin”-osa teki minuun suuren vaikutuksen. Yhteis-

työ pianistin ja klarinetistin kanssa oli saumatonta.

Oopperan tarina sivuaa paljon puhututtavia aiheita: ilmastonmuutosta, salaliittoteorioita ja ahdistusta. Nämä teemat tuntuvat toistuvan nykyaikaisessa, -teatterissa, -oopperassa ja -kirjallisuudessa. Välillä käsittely tuntuu jäävän hieman pinnalliseksi ja ajoittain turhauttavaksi. Keskustelin näytöksen jälkeen teoksesta muutaman kuulijan ja Ooppera Skaalan taiteellisen johtajan **Essi Luttisen** kanssa, ja minusta tuntuu, että todellisia ratkaisuja tai draaman kaaria näiden teemojen käsittelystä ei saa aikaan.

Mietin klassisia oopperoita, kuten *Carmenia*, *Jevgeni Oneginia* ja *Turandotia*, ja pohdin miten ne ovat sineaistuneet paikkansa oopperan historiassa. Ne käsittelevät hyvin yleisinhimillisiä aiheita: rakkautta, kuolemaa, valtataistelua, ystävyys-suhteita ja yhteiskuntaluokkia. Vaikka ilmastonmuutos koskettaa meitä kaikkia, en ehkä saa siihen samanlaista kosketusta kuin rakkauselämäni tai yhteiskuntaluokkaani. Pohdin, onko ilmastonmuutos taiteellisesti kestävä teema. Saammeko sen taiteellisesti käsittelystä jotain uutta

irti? En voi peilata abstraktiin hahmoon, joka ahdistuu ympäröivästä maailmasta. Tarina on samaan aikaan liian totta ja liian kaukainen. Kaipaisin taiteeseen taas ruohonjuuritason lähestymistä, samaistuttavia hahmoja ja konflikteja sekä perinteisiä draaman kaaria.

Vaikka ilmastonmuutos tuntuu nykyisin minusta olevan hieman kaksiulotteinen teema taiteessa, nautin silti paljon Ooppera Skaalan esityksestä. Tämä johtui pitkälti erinomaisesta valo- ja projisointisuunnittelusta, loistavasta sopraanosta ja mielenkiintoisesta libretosta. Kokonaisuus tarjosi kaikille nykyaikaisesta kiinnostuneille jotain, ja esitystä oli kutkuttava ja ajoittain jopa pelottava seurata. Odotan innolla, mitä säveltäjä ja libretisti onnistuvat kehittämään seuraavaksi.

Amelia Vaaranmaa

Synkooppi suosittelee fukseille

Synkooppi-lehden vuositilaus (hintaan 20 € / vuosi)

Synkooppi ry:n 55. vuosijuhlat 23.11.2024

Akateeminen puhallinorkesteri

Ylioppilaskunnan soittajat

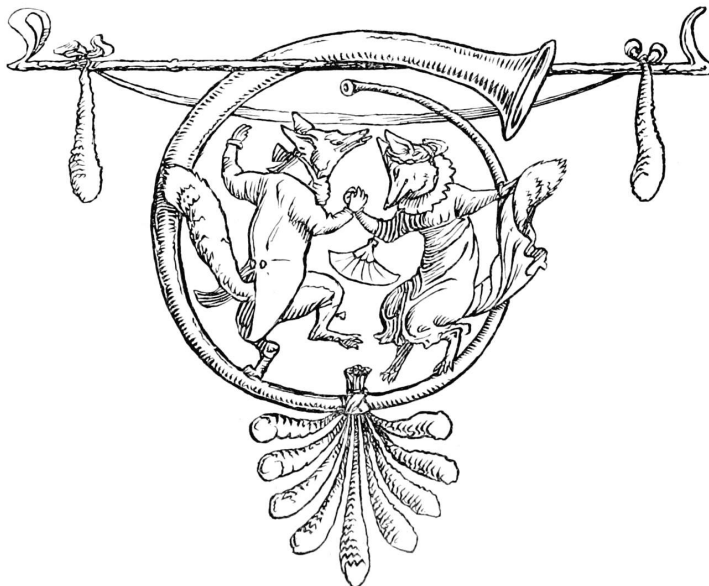
Mozartin Requiem Temppeliaukion kirkossa 3.11.2024

Bach Collegium Helsinki Olarin kirkossa 29.11.2024

Osakuntaan liittyminen

Opiskelijalounaat kahdesti päivässä

Kysy Tiina Erkkilältä mitä vaan

Synkoopin hukkaputki

Sir Oliverin karaokeillat

Liity Aistimuksen, Leffaryhmän, Katharsiksen,

Repliikin ja Synkoopin jäseneksi!

HYTKYn tapahtumat

Humanistispeksi

Taitun ainejärjestöjen ekskursiot

Perusta bändi

Synkooppi suosittelee fukseille

Tule mukaan Synkoopin toimitukseen!

Toimituksessa on runsaasti tehtäviä kaikenlaisille tekijöille! Synkooppi on mainio alusta kirjoittamiselle - musiikista, tutkimuksesta, tapahtumista, levyistä tai kaikesta sen väliltä.

Kirjoittamisen lisäksi toimituksessa on tarjolla tehtävää kuvittajille ja taittajille sekä mahdollisuus sisäisen sosiaalisen median managerisi kanavointiin.

Kirjoita nyt - synkooppilehti@helsinki.fi

Liity Synkoopin lukijakuntaan!

Synkooppi on Helsingin yliopiston musiikkitieteen opiskelijoiden ja tutkijoiden lehti, joka tarjoaa ainutlaatuisen näkökulman musiikin tutkimukseen, analyysiin ja historiaan. Jokainen numero sisältää syvällisiä esseitä, ajankohtaisia artikkeleita ja kulttuurianalyyseja sekä arvioita jotka tuovat musiikkikentän kuumat kysymykset lähemmäksi niin akateemisia piirejä kiin musiikin rakastajia.

Synkooppi tuo sinulle neljä kertaa vuodessa:

1. Ajankohtaiset artikkelit musiikkitieteen kentältä, jotka pitävät sinut ajan tasalla alan uusimmista tutkimuksista ja trendeistä.
2. Syvälliset analyysit ja esseeet, joissa käsitellään musiikkia niin historiallisesta, teoreettisesta kuin sosiokulttuurisesta näkökulmasta.
3. Kattavat haastattelut, jotka tuovat esiin alan moniäänisyyden ja rikkauksen.
4. Synkoopin erityiset teemanumerot, joissa pureudutaan laajasti yhteen musiikkikentän ilmiöön tai ajankohtaiseen kysymykseen.

Tilaa nyt - vain 20e / vuosikerta!

OP. 154 ILMESTYY LOPPUVUODESTA 2024

JUTUT:

Synkoopin Op. 154 teema on notaatio eli nuottikirjoitus ja sen deadline on 31.10.2024. Myös teeman ulkopuoliset kirjoitukset ovat tervetulleita.

Jutut ja juttuideat lähetetään päätoimittajalle sähköpostiosoitteeseen synkooppilehti@helsinki.fi. Mikäli haluat kirjoittaa arvion tuoreesta kirjasta tai levystä, ota yhteyttä toimitussihteeriin arvostelukappaleen saamiseksi. Samoin, jos tarvitset lipun tapahtumaan tai konserttiin arvion kirjoittamista varten.

Kuvituskuvien resoluution tulee olla vähintään 300 dpi. Liitä mukaan kuvaajan nimi tai nimimerkki. Kuvien toimittajan tulee myös huolehtia kuvien käyttöoikeudesta.

Synkooppi-lehti pidättää oikeuden juttujen muokkaamiseen tarvittaessa.

TILAUKSET:

Tilaa osoitteesta synkooppilehti.wordpress.com tai toimitussihteeriltä: toimitussihteeri.synkooppi@gmail.com.

Lehden vuosikerta eli neljä opusta maksaa 20 €. Irtonumeroita voi ostaa toimitukselta 8 € kappalehintaan.

Näköislehtien arkisto löytyy osoitteesta www.issuu.com/synkooppi

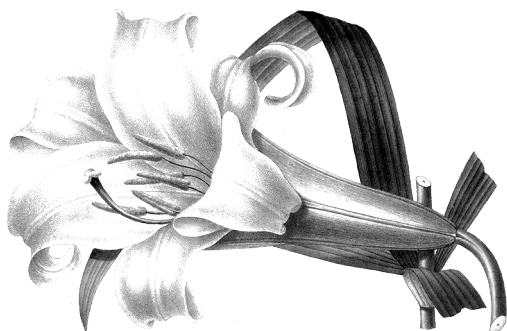
Opuksesta 150 eteenpäin näköislehdet löytyvät E-Press-palvelusta: https://emagz.fi/title?title_id=10709

Valikoituja artikkeleita voi myös lukea sivulta <https://synkooppilehti.wordpress.com>

Seuraa Synkooppi ry:tä ja Synkooppi-lehteä sosiaalisessa mediassa:

www.facebook.com/synkooppiry
www.facebook.com/synkooppilehti

Instagram: [@synkooppiry](https://www.instagram.com/synkooppiry)
[@synkooppilehti](https://www.instagram.com/synkooppilehti)

Posti Green